

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 18. apríla 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 102 ZFEÚ – Zásada efektivity – Žaloby o náhradu škody podľa vnútroštátneho práva v prípade porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže – Smernica 2014/104/EÚ – Oneskorené prebratie smernice – Časová pôsobnosť – Článok 10 – Premlčacia lehota – Podmienky začatia plynutia tejto lehoty – Skončenie porušenia – Vedomosť o informáciách, ktoré sú nevyhnutné na podanie žaloby o náhradu škody – Zverejnenie zhrnutia rozhodnutia Európskej komisie o porušení pravidiel hospodárskej súťaže v *Úradnom vestníku Európskej únie* – Záväzný účinok rozhodnutia Európskej komisie, ktoré ešte nie je konečné – Spočívanie alebo prerušenie plynutia premlčacej lehoty počas vyšetrovania vedeného Komisiou alebo až do dňa, kým jej rozhodnutie nebude konečné“

Vo veci C-605/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Městského soudu v Prahe (Česká republika) z 29. septembra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 30. septembra 2021, ktorý súvisí s konaním:

Heureka Group a.s.

proti

Google LLC,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Arabadžiev (spravodajca), A. Prechal, E. Regan, T. von Danwitz a Z. Csehi, sudcovia J.-C. Bonichot, S. Rodin, J. Passer, D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún a M. Gavalec,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Krausenböck, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 20. marca 2023,

* Jazyk konania: čeština.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Heureka Group a.s., v zastúpení: L. Duffek, L. Kačerová, J. Měkota, M. Olík a V. Podešva, advokáti,
- Google LLC, v zastúpení: R. Neruda, P. J. Pipková, J. Šturm, P. Vohnický a M. Vojáček, advokáti, a A. Komninos, dikigoros,
- Európska komisia, v zastúpení: N. Khan, G. Meessen a P. Němečková, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 21. septembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 102 ZFEÚ, článku 10, článku 21 ods. 1 a článku 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 1), ako aj zásady efektivity.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Heureka Group a. s. (ďalej len „Heureka“), českou spoločnosťou pôsobiacou na trhu služieb porovnávačov predajných cien, a spoločnosťou Google LLC o náhradu škody, ktorá údajne vznikla v dôsledku porušenia článku 102 ZFEÚ, ktorého sa dopustila Google a jej materská spoločnosť Alphabet Inc. a ktoré konštatovala Európska komisia v rozhodnutí, ktoré ešte nie je konečné.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 1/2003

- 3 Článok 16 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002, o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 a 102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205), nazvaný „Jednotné uplatňovanie súťažného práva“, stanovuje:

„1. Keď vnútroštátne súdy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku [101] alebo [102 ZFEÚ], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou. Musia sa vyhnúť takým rozhodnutiam, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím, o ktorom uvažuje Komisia v postupe, ktorý iniciovala [s rozhodnutím, ktoré Komisia zamýšľa prijať v konaní, ktoré začala – *neoficiálny preklad*]. Na tento účel môžu vnútroštátne súdy posúdiť, či je nevyhnutné zastaviť príslušný postup [prerušiť príslušné konanie – *neoficiálny preklad*]. Táto povinnosť nemá vplyv na práva a povinnosti podľa článku [267 ZFEÚ].

2. Keď vnútroštátne súdy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku [101] alebo [102 ZFEÚ], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou.“

Smernica 2014/104

4 Článok 2 smernice 2014/104, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

8. „orgán hospodárskej súťaže“ je Komisia alebo vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže, prípadne oba, ak si to kontext vyžaduje;

...

11. „rozhodnutie o porušení“ je rozhodnutie vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže alebo preskúmacieho súdu o tom, že právo hospodárskej súťaže bolo porušené;

12. „konečné rozhodnutie o porušení“ je rozhodnutie o porušení, proti ktorému nie je možné alebo už nie je možné podať riadny opravný prostriedok;

...“

5 Článok 9 tejto smernice, nazvaný „Účinnosť vnútroštátnych rozhodnutí“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa porušenie práva hospodárskej súťaže konštatované v konečnom rozhodnutí vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže alebo preskúmacieho súdu považovalo za nevyvrátiteľne preukázané na účely žalôb o náhradu škody podaných na ich vnútroštátne súdy podľa článku 101 alebo 102 ZFEÚ alebo podľa vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže.

2. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade konečného rozhodnutia uvedeného v odseku 1 v inom členskom štáte mohlo byť toto konečné rozhodnutie predložené pred vnútroštátnymi súdmi v súlade s vnútroštátnym právom aspoň ako dôkaz *prima facie* skutočnosti, že došlo k porušeniu práva hospodárskej súťaže, a aby sa podľa potreby mohlo posudzovať spolu s akýmkoľvek ďalším dôkazom predloženým účastníkmi.

3. Týmto článkom nie sú dotknuté práva a povinnosti [vnútroštátnych súdov – *neoficiálny preklad*] podľa článku 267 ZFEÚ.“

6 Článok 10 uvedenej smernice, nazvaný „Premlčacie lehoty“, stanovuje:

„1. Členské štáty v súlade s týmto článkom stanovujú pravidlá uplatniteľné na premlčacie lehoty na podanie žalôb o náhradu škody. Týmto pravidlami sa určí, kedy predmetné lehoty začínajú plynúť, ich trvanie, ako aj okolnosti, za akých sa prerušujú alebo spočívajú.

2. Premlčacie lehoty nesmú začať plynúť skôr, než sa porušenie práva hospodárskej súťaže skončí a než sa žalobca dozvie alebo než možno odôvodnene predpokladať, že sa dozvedel o:

- a) správaní a o tom, že toto správanie predstavuje porušenie práva hospodárskej súťaže;
- b) skutočnosti, že v dôsledku porušenia práva hospodárskej súťaže utrpel škodu, a
- c) totožnosti porušiteľa.

3. Členské štáty zabezpečia, aby premlčacia lehota na podanie žaloby o náhradu škody bola najmenej päť rokov.

4. Členské štáty zabezpečia, aby premlčacia lehota spočívala alebo v závislosti od vnútroštátneho práva bola prerušená, ak orgán hospodárskej súťaže vykoná úkony na účely vyšetrovania alebo jeho konania v súvislosti s porušením práva hospodárskej súťaže, ktorého sa týka žaloba o náhradu škody. Spočívanie premlčacej lehoty sa skončí najskôr jeden rok po tom, ako sa rozhodnutie o porušení stalo konečným alebo ako sa konanie skončilo iným spôsobom.“

7 Článok 21 ods. 1 tej istej smernice znie:

„Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 27. decembra 2016. Bezodkladne Komisii oznámia znenie týchto ustanovení.

...“

8 Článok 22 smernice 2014/104 s názvom „Časová pôsobnosť“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21 na zosúladienie s hmotnoprávnymi ustanoveniami tejto smernice neuplatňovali so spätným účinkom.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa akékoľvek vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21, iné ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 1, neuplatňovali na žaloby o náhradu škody podané na vnútroštátny súd pred 26. decembrom 2014.“

České právo

9 Ustanovenie § 620 ods. 1 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník stanovuje:

„Okolnosti rozhodujúce pre začatie plynutia premlčacej lehoty práva na náhradu škody zahŕňajú vedomosť o škode a osobe zodpovednej za náhradu škody. To platí obdobne aj pre náhradu nemajetkovej ujmy.“

10 Ustanovenie § 629 ods. 1 tohto zákonníka stanovuje:

„Premlčacia doba je trojročná.“

- 11 Zákon č. č. 262/2017 Sb., o náhrade škody v oblasti hospodárskej súťaže, ďalej len „zákon č. 262/2017“), ktorý preberá smernicu 2014/104 nadobudol účinnosť 1. septembra 2017. Ustanovenie § 9 tohto zákona v odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody podľa tohto zákona je 5 rokov; ustanovenia § 629 a 636 Občianskeho zákonníka sa neuplatnia.

2. Premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď sa oprávnená osoba dozvedela o škode, o osobe zodpovednej za škodu a o obmedzení hospodárskej súťaže, alebo sa o týchto skutočnostiach dozvedieť mala a mohla, ale najskôr odo dňa, keď došlo k ukončeniu obmedzovania hospodárskej súťaže.

3. Premlčacia lehota neplynie počas vyšetrovania alebo konania pred orgánom hospodárskej súťaže, ktoré sa týka toho istého obmedzenia hospodárskej súťaže, a počas obdobia jedného roka odo dňa, kedy

- a) sa rozhodnutie vydané orgánom hospodárskej súťaže alebo súdom, v ktorom sa konštatuje, že existuje takéto obmedzenie hospodárskej súťaže, stalo konečným, alebo
- b) vyšetrowanie alebo konanie pred orgánom hospodárskej súťaže alebo konanie pred súdom bolo skončené iným spôsobom.“

- 12 Ustanovenie § 36 tohto zákona znie:

„Konania o náhrade škody spôsobenej obmedzením hospodárskej súťaže, ako aj konania týkajúce sa pôvodcov škody, ktorí spoločne a nerozdielne zodpovedajú za náhradu škody, zamerané na urovnanie podľa tohto zákona, začaté po 25. decembri 2014 sa dokončia podľa tohto zákona; právne účinky úkonov, ktoré boli v konaní vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Dňa 30. novembra 2010 Komisia začala konanie podľa článku 102 ZFEÚ proti spoločnosti Google vo veci možného zneužitia dominantného postavenia v oblasti online vyhľadávania. V ten istý deň Komisia zverejnila tlačovú správu, v ktorej informovala verejnosť o začatí tohto konania.
- 14 Google predložila Komisii v roku 2013 návrh záväzkov s cieľom reagovať na jej obavy.
- 15 Dňa 27. mája 2014 Sdružení pro internetový rozvoj v České republice (SPIR), ktorého členom je spoločnosť Heureka, vydalo tlačovú správu, v ktorej vyjadrilo svoj nesúhlas s týmito záväzkami.
- 16 Dňa 15. apríla 2015 Komisia prijala oznámenie námietok adresované spoločnosti Google, v ktorom dospela k predbežnému záveru, že praktiky tejto spoločnosti predstavujú zneužitie dominantného postavenia, a teda porušujú článok 102 ZFEÚ.
- 17 Dňa 14. júla 2016 Komisia prijala doplňujúce oznámenie námietok a začala konanie pre porušenie článku 102 ZFEÚ aj proti spoločnosti Alphabet, ktorá je materskou spoločnosťou spoločnosti Google.

- 18 Dňa 27. júna 2017 Komisia prijala rozhodnutie C(2017) 4444 final v konaní podľa článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP [vec AT.39740 – Google Search (Shopping)]. Zhrnutie tohto rozhodnutia bolo zverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 12. januára 2018 (Ú. v. EÚ C 9, 2018, s. 11).
- 19 Komisia v tomto rozhodnutí konštatovala, že Google zneužívala svoje dominantné postavenie na trinástich vnútroštátnych trhoch so všeobecným vyhľadávaním v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), vrátane Českej republiky, tým, že obmedzila návštevnosť svojich stránok s výsledkami všeobecného vyhľadávania smerom ku konkurenčným porovnávačom výrobkov a zvýšila túto návštevnosť smerom k svojmu vlastnému porovnávaču výrobkov, čo mohlo mať alebo pravdepodobne malo protisúťažné účinky na trinástich relevantných vnútroštátnych trhoch so špecializovaným vyhľadávaním pre porovnávanie výrobkov, ale aj na uvedených trhoch so všeobecným vyhľadávaním.
- 20 Podľa tohto rozhodnutia teda Google v podstate systematicky poskytovala vedúce postavenie svojmu vlastnému porovnávaču cien, zatiaľ čo porovnávače cien konkurentov spoločnosti Google boli na zozname výsledkov odsúvané na nižšie poradie.
- 21 Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušenia, ktoré možno pripísať spoločnosti Google na území Českej republiky, Komisia v rozhodnutí C(2017) 4444 final konštatovala, že toto porušenie sa začalo vo februári 2013 a ku dňu prijatia tohto rozhodnutia, teda k 27. júnu 2017, naďalej vyvolávalo účinky. Komisia teda v článku 3 tohto rozhodnutia uložila spoločnosti Google povinnosť ukončiť svoje správanie v lehote 90 dní a zdržať sa rovnocenného správania s rovnakým predmetom alebo účinkom.
- 22 Dňa 1. septembra 2017 nadobudol účinnosť zákon č. 262/2017, ktorým bola smernica 2014/104 prebratá do českého práva.
- 23 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 11. septembra 2017 podali spoločnosti Google a Alhaber žalobu proti rozhodnutiu C(2017) 4444 final.
- 24 Dňa 26. júna 2020 podala Heureka žalobu na Městský soud v Prahe (Česká republika), ktorou sa domáhala, aby bolo spoločnosti Google uložené nahradiť škodu, ktorá spoločnosti Heureka údajne vznikla v dôsledku protisúťažného konania, ktorého sa podľa rozhodnutia C(2017) 4444 final Google dopustila v Českej republike v období od februára 2013 do 27. júna 2017. Heureka uviedla, že Google umiestňovala a zobrazovala svoju vlastnú službu porovnávania predajných cien na najlepšom mieste medzi výsledky vo svojich službách všeobecného vyhľadávania, čím znížila návštevnosť portálu spoločnosti Heureka pre porovnávanie predajných cien Heureka.cz.
- 25 Google na svoju obranu okrem iného uviedla, že podľa pravidiel premlčania uvedených v Obchodnom zákonníku, podľa ktorých štvorročná premlčacia lehota začína plynúť od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvedela alebo sa mohla dozvedieť o škode a o osobe povinnej nahradiť škodu, je nárok spoločnosti Heureka na náhradu premlčaný prinajmenšom za obdobie od februára 2013 do 25. júna 2016.
- 26 Google v tejto súvislosti uviedla, že s ohľadom na povahu údajného zneužitia dominantného postavenie sa Heureka mohla dozvedieť o porušiteľovi aj o tom, že jej vznikla škoda, oveľa skôr, ako bolo vydané rozhodnutie C(2017) 4444 final. Heureka totiž nemohla nevedieť, najmä po prečítaní tlačovej správy Komisie z 30. novembra 2010, že prevádzkovateľom vyhľadávača

nazvaného „Google“ je Google. V každom prípade tlačová správa SPIR z 27. mája 2014 uvedená v bode 15 tohto rozsudku, v ktorej toto združenie vyjadrilo svoj nesúhlas so záväzkami, ktoré Google predložila Komisii, postačovala na začatie plynutia premlčacej lehoty.

- 27 Premlčacia lehota uplatniteľná v prejednávanej veci teda podľa spoločnosti Google začala plynúť od februára 2013, teda od začiatku údajného porušenia na území Českej republiky a od začiatku vzniku údajnej škody, a najneskôr od 27. mája 2014, keď bola zverejnená tlačová správa SPIR.
- 28 Podľa spoločnosti Google by nič nebránilo spoločnosti Heureka podať žalobu o náhradu škody skôr s tým, že v takom prípade by táto spoločnosť mohla postupne zvyšovať výšku svojho nároku na náhradu škody v závislosti od priebežného nárastu vzniknutých škôd.
- 29 Po prvé vnútroštátny súd uvádza, že v prejednávanej veci sa údajné protisúťažné konanie začalo pred nadobudnutím účinnosti smernice 2014/104, konkrétne 25. decembra 2014, a skončilo až po uplynutí lehoty na prebratie tejto smernice, konkrétne 27. decembra 2016.
- 30 Tento súd sa preto pýta, či sa článok 10 tejto smernice vzťahuje na všetky škody spôsobené porušením článku 102 ZFEÚ, o ktoré ide vo veci samej, alebo len na škodu, ktorá vznikla po nadobudnutí účinnosti tejto smernice, alebo dokonca len na škodu, ktorá vznikla po dátume uplynutia lehoty na prebratie tejto smernice
- 31 Po druhé sa vnútroštátny súd pýta, či je článok 10 smernice 2014/104 hmotnoprávnym ustanovením v zmysle článku 22 ods. 1 tejto smernice alebo procesným ustanovením.
- 32 Po tretie má vnútroštátny súd pochybnosti o zlučiteľnosti českej úpravy premlčania žalôb o náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel hospodárskej súťaže, ktorá sa uplatňovala do nadobudnutia účinnosti zákona č. 262/2017, ktorým sa preberá smernica 2014/104, s článkom 10 tejto smernice, prípadne s článkom 102 ZFEÚ a so zásadou efektivity.
- 33 V tejto súvislosti tento súd na úvod zdôrazňuje, že vo veci samej sa neuplatnia pravidlá premlčania obsiahnuté v Obchodnom zákonníku, ale pravidlá premlčania stanovené v Občianskom zákonníku a že práve tie predstavujú relevantnú predchádzajúcu úpravu premlčania pre prejednanú vec. Podľa § 620 ods. 1 Občianskeho zákonníka však trojročná premlčacia lehota začína plynúť od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvie, alebo hneď, ako sa mohlo predpokladať, že sa dozvedela o totožnosti porušiteľa a o vzniknutej škode. Pokiaľ ide o podmienku vedomosti o vzniku škody v dôsledku predmetného porušenia, z výkladu § 620 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý podal Najvyšší súd (Česká republika), vyplýva, že na začatie plynutia premlčacej lehoty postačuje vedomosť o čiastkovej škode. Škoda je, najmä v prípadoch pokračujúceho alebo opakovaného porušovania, deliteľná a každá „nová škoda“ sa môže uplatniť samostatne a začína pre ňu plynúť nová premlčacia lehota.
- 34 Podľa vnútroštátneho súdu z toho v prejednávanej veci vyplýva, že pri každom všeobecnom vyhľadávaní uskutočnenom na stránke Google, ktoré viedlo k umiestneniu a zobrazeniu výsledkov výhodnejších pre porovnávač cien spoločnosti Google, začala plynúť nová samostatná premlčacia lehota.
- 35 Po štvrté a nakoniec vnútroštátny súd poznamenáva, že Občiansky zákonník na začatie plynutia premlčacej lehoty nevyžaduje, aby poškodená osoba vedela o tom, že dotknuté konanie predstavuje porušenie práva hospodárskej súťaže. Občiansky zákonník ani neukladá, aby bolo

dotknuté porušenie ukončené. Tento zákonník napokon neobsahuje pravidlá stanovujúce spočívanie alebo prerušenie plynutia premlčacej lehoty počas trvania vyšetrovania takéhoto konania.

36 Za týchto okolností Městský soud v Prahe rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Majú sa článok 21 ods. 1 smernice [2014/104] a všeobecné zásady Únie vykladať v tom zmysle, že smernica 2014/104 a najmä jej článok 10 sa priamo alebo nepriamo uplatňuje na tento spor o náhradu celej škody spôsobenej porušením článku 102 ZFEÚ, ktoré začalo pred dátumom účinnosti smernice 2014/104 a skončilo po uplynutí lehoty na jej prebratie, a to v situácii, keď aj žaloba o náhradu škody bola podaná po uplynutí lehoty na prebratie, alebo tak, že článok 10 smernice 2014/104 sa uplatňuje len na časť uvedeného správania (a z toho vyplývajúcu časť škody), ku ktorému došlo po dátume účinnosti smernice 2014/104, prípadne po dátume uplynutia lehoty na prebratie [uvedenej smernice]?
2. Vyžaduje zmysel a účel smernice 2014/104 a/alebo článok 102 ZFEÚ, ako aj zásada efektivity, aby sa článok 22 ods. 2 smernice 2014/104 vykladal v tom zmysle, že ‚vnútroštátne ustanovenia prijaté podľa článku 21, ktoré nie sú uvedené v [článku 22] ods. 1‘ sú tie ustanovenia vnútroštátnych predpisov, ktoré implementujú článok 10 smernice 2014/104, inak povedané, patrí článok 10 smernice 2014/104 a pravidlá premlčania do [prvého] alebo do [druhého] odseku článku 22 smernice 2014/104?
3. Je v súlade s článkom 10 ods. 2 smernice 2014/104 a/alebo s článkom 102 ZFEÚ a zásadou efektivity taká vnútroštátna právna úprava a jej výklad, ktorá ‚vedomosť o tom, že bola spôsobená škoda‘ relevantnú pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty viaže na vedomosť poškodeného o ‚jednotlivých čiastkových škodách‘, ktoré vznikajú postupne v priebehu pretrvávajúceho alebo pokračujúceho protisúťažného správania (pretože judikatúra vychádza z predpokladu, že predmetný nárok na náhradu škody je ako celok deliteľný) a vo vzťahu ku ktorým tak začínajú plynúť samostatné subjektívne premlčacie lehoty bez ohľadu na vedomosť poškodeného o celom rozsahu škody spôsobenej celým porušením článku 102 ZFEÚ, teda taká vnútroštátna právna úprava a jej výklad, ktoré umožňujú, aby premlčacia lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej protisúťažným správaním začala plynúť pred okamihom ukončenia tohto správania spočívajúceho vo výhodnejšom umiestňovaní a zobrazovaní vlastného porovnávača cien v rozpore s článkom 102 ZFEÚ?
4. Bránia článok 10 ods. 2, 3 a 4 smernice 2014/104 a/alebo článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že subjektívna premlčacia lehota v prípade žalôb o náhradu škody je trojročná a začína plynúť dňom, keď sa poškodená osoba dozvedela alebo sa mohla dozvedieť o čiastkovej škode a o tom, kto je povinný ju nahradiť, ale nezohľadňuje i) okamih skončenia protiprávneho správania; ii) vedomosť poškodenej osoby o tom, že správanie predstavuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, a zároveň iii) nestanovuje spočívanie alebo prerušenie plynutia trojročnej premlčacej lehoty počas konania pred Komisiou, ktorého predmetom je doposiaľ neukončené porušovanie článku 102 ZFEÚ, a iv) neobsahuje pravidlo, že spočívanie premlčacej lehoty sa skončí najskôr jeden rok po tom, ako sa rozhodnutie týkajúce sa porušenia stalo konečným?“

Vývoj po prijatí návrhu na začatie prejudiciálneho konania a konania na Súdnom dvore

- 37 V rozsudku z 10. novembra 2021, Google a Alphabet/Komisia (Google Shopping) (T-612/17, EU:T:2021:763), Všeobecný súd v podstate zamietol žalobu spoločností Google a Alphabet proti rozhodnutiu C(2017) 4444 final, pričom potvrdil analýzu Komisie, pokiaľ ide o trh špecializovaného vyhľadávania na porovnávanie výrobkov. Pokiaľ však ide o vnútroštátne trhy všeobecného vyhľadávania, Všeobecný súd rozhodol, že Komisia vychádzala z úvah, ktoré boli príliš nepresné na to, aby odôvodnili existenciu čo i len potenciálnych protisúťažných účinkov, a že žalobnému dôvodu spoločností Google a Alphabet, ktorý sa týkal čisto špekulatívnej analýzy účinkov, treba vo vzťahu k týmto trhom vyhovieť. Všeobecný súd preto zrušil rozhodnutie len v časti, v ktorej Komisia konštatovala porušenie spoločností Google a Alphabet na trinástich vnútroštátnych trhoch so všeobecným vyhľadávaním v rámci EHP na základe existencie protisúťažných účinkov na týchto trhoch, a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.
- 38 Google a Alphabet podali 20. januára 2022 odvolanie proti rozsudku Všeobecného súdu z 10. novembra 2021, Google a Alphabet/Komisia (Google Shopping) (T-612/17, EU:T:2021:763). O tomto odvolaní sa stále rozhoduje.
- 39 Súdny dvor vydal 22. júna 2022 rozsudok Volvo a DAF Trucks (C-267/20, EU:C:2022:494), v ktorom rozhodol okrem iného o povahe článku 10 smernice 2014/104 a o časovej uplatniteľnosti tohto ustanovenia.
- 40 Listom z 28. júna 2022 Súdny dvor doručil spomínaný rozsudok vnútroštátnemu súdu s otázkou, či chce vzhľadom na uvedený rozsudok trvať na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 41 Písomným oznámením doručeným Súdnemu dvoru 27. septembra 2022 vnútroštátny súd informoval Súdny dvor, že berie späť prvú a druhú otázku návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale trvá na svojej tretej a štvrtej otázke.

O prejudiciálnych otázkach

- 42 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 10 smernice 2014/104 a/alebo článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladajú príslušné vnútroštátne súdy, ktorá stanovuje trojročnú premlčaciu lehotu uplatniteľnú na žaloby o náhradu škody z dôvodu pokračujúcich porušení pravidiel práva hospodárskej súťaže Únie, ktorá:
- začína plynúť nezávisle a samostatne pre každú čiastkovú škodu vyplývajúcu z takéhoto porušenia od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvie, alebo možno odôvodnene predpokladať, že sa dozvedel o skutočnosti, že utrpel takúto čiastkovú škodu, a o totožnosti osoby, ktorá je povinná ju nahradiť, bez toho, aby sa poškodená osoba dozvedela, že dotknuté konanie predstavuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, a bez toho, aby sa toto porušenie skončilo,
  - nesmie spočívať alebo sa prerušiť počas vyšetrovania takéhoto porušenia vedeného Komisiou a
  - nesmie spočívať ani najmenej jeden rok odo dňa, keď sa rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje toto porušenie, stane konečným.

- 43 Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že tento súd sa snaží najmä určiť, či Heureka, ktorá sa považuje za poškodenú zneužitím dominantného postavenia, ktorého sa Google dopustila na relevantnom trhu v Českej republike v období od februára 2013 do 27. júna 2017 a ktoré bolo konštatované rozhodnutím Komisie, ktoré ešte nie je konečné, môže svojou žalobou podanou 26. júna 2020 požadovať náhradu škody spôsobenej počas celého tohto obdobia, alebo či je jej nárok na náhradu škody za časť tohto obdobia už premlčaný.
- 44 Tento súd v tejto súvislosti uvádza, že pred prebratím smernice 2014/104 zákonom č. 262/2017, bol v súlade s § 620 ods. 1 Občianskeho zákonníka začiatok plynutia premlčacej lehoty, ktorá je podľa § 629 ods. 1 tohto zákonníka trojročná, viazaný len na vedomosť o škode a porušiteľovi. Tieto ustanovenia boli vyložené v tom zmysle, že celková škoda, ktorá vznikla počas pokračujúceho porušovania práva hospodárskej súťaže, je deliteľná na čiastkové škody a že pre každú čiastkovú škodu začína plynúť samostatná premlčacia lehota. Nárok na náhradu škody sa teda premlčoval samostatne a postupne.
- 45 Tento súd ďalej poznamenáva, že v prejednávanej veci sa predmetné porušenie začalo pred 25. decembrom 2014, teda dňom nadobudnutia účinnosti smernice 2014/104, ale skončilo až po 27. decembri 2016, teda po uplynutí lehoty na prebratie stanovenej v článku 21 tejto smernice. Keďže však táto smernica bola do českého právneho poriadku prebratá oneskorene, toto porušenie zrejme skončilo pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 262/2017, teda pred 1. septembrom 2017. Naopak, žaloba vo veci samej bola podaná až po tomto poslednom uvedenom dátume.
- 46 Za týchto okolností je na zodpovedanie tretej a štvrtej otázky potrebné najprv overiť časovú pôsobnosť článku 10 smernice 2014/104, na ktorý sa v týchto otázkach odkazuje a ktorý stanovuje určité požiadavky týkajúce sa premlčacej lehoty uplatniteľnej na podanie žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, pričom určuje najmä minimálnu dĺžku tejto lehoty a okamih, od ktorého najskôr môže táto lehota začať plynúť, ako aj okolnosti, za ktorých musí spočívať alebo sa prerušiť.
- 47 V tomto zmysle treba pripomenúť, že článok 10 smernice 2014/104 je hmotnoprávnym ustanovením v zmysle článku 22 ods. 1 tejto smernice. Podľa posledného uvedeného ustanovenia pritom mali členské štáty zabezpečiť, aby sa vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21 uvedenej smernice na zosúladenie s hmotnoprávnymi ustanoveniami tejto smernice neuplatňovali so spätným účinkom (rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, body 36 a 47).
- 48 Treba však pripomenúť, že po uplynutí lehoty na prebratie smernice sa má vnútroštátne právo vykladať v súlade so všetkými ustanoveniami tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. júla 2006, Adeneler a i., C-212/04, EU:C:2006:443, bod 115, ako aj z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, body 33 a 77).
- 49 S cieľom určiť časovú pôsobnosť článku 10 smernice 2014/104 treba teda overiť, či situácia, o ktorú ide vo veci samej, nastala pred uplynutím lehoty na prebratie tejto smernice alebo či naďalej vyvolávala účinky aj po uplynutí tejto lehoty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 48).
- 50 Na tento účel treba určiť, vzhľadom na osobitosti pravidiel premlčania, ich povahu, ako aj mechanizmus ich fungovania, najmä v kontexte žaloby o náhradu škody podanej v prípade porušenia práva hospodárskej súťaže, či ku dňu uplynutia lehoty na prebratie smernice 2014/104,

teda k 27. decembru 2016, uplynula premlčacia lehota stanovená vo vnútroštátnom práve, ktorá sa uplatňuje na situáciu, o akú ide vo veci samej, až do toho dátumu, a teda treba určiť okamih, od ktorého táto premlčacia lehota začala plynúť v súlade s týmto právom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 49).

- 51 Pokiaľ totiž v danej oblasti neexistovala pred dňom uplynutia lehoty na prebratie smernice 2014/104 právna úprava Únie, prináležalo vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu upraviť spôsoby výkonu práva domáhať sa náhrady škody vyplývajúcej z porušenia článkov 101 a 102 ZFEÚ, vrátane pravidiel týkajúcich sa premlčacích lehôt, pokiaľ boli dodržané zásady ekvivalencie a efektivity, pričom posledná uvedená zásada vyžaduje, aby pravidlá uplatniteľné na žaloby určené na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z priameho účinku práva Únie, prakticky neznemožňovali alebo nadmerne nestážovali výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, body 42 a 43, ako aj z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 50).
- 52 Z poslednej uvedenej zásady v tomto zmysle vyplýva, že aj pred uplynutím lehoty na prebratie smernice 2014/104, mala byť vnútroštátna právna úprava stanovujúca dátum, od ktorého začína plynúť premlčacia lehota, dĺžku a podmienky týkajúce sa jej spočívania alebo prerušenia, prispôbena špecifikám práva hospodárskej súťaže a cieľom uplatňovania pravidiel tohto práva dotknutými osobami, aby nebola narušená plná účinnosť článkov 101 a 102 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, bod 47, ako aj z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 53).
- 53 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 102 ZFEÚ vyvoláva priame účinky vo vzťahoch medzi jednotlivcami a zakladá dotknutým osobám práva, ktoré sú vnútroštátne súdy povinné ochraňovať (rozsudok z 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, bod 38 a citovaná judikatúra).
- 54 Úplná účinnosť článku 102 ZFEÚ, a najmä potrebný účinok zákazu stanoveného v tomto článku, by boli spochybnené najmä vtedy, ak by v dôsledku vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje dátum začiatku plynutia premlčacej lehoty, jej trvanie a spôsob jej spočívania alebo prerušenia, bolo pre osobu prakticky nemožné alebo príliš ťažké domáhať sa náhrady škody, ktorá jej bola údajne spôsobená zneužívaním správaním podniku s dominantným postavením, ktoré môže obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž. Právo akejkoľvek osoby domáhať sa náhrady takejto škody totiž posilňuje operatívnu povahu pravidiel hospodárskej súťaže Únie a je takej povahy, že odrádza od zneužívania dominantného postavenia, ktoré by mohlo obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž, čím prispieva k zachovaniu účinnej hospodárskej súťaže v Európskej únii (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, body 39 a 41, ako aj citovanú judikatúru).
- 55 Z judikatúry pritom vyplýva, že uplatnenie tohto práva by bolo prakticky znemožnené alebo nadmerne sťažené, ak by premlčacie lehoty uplatniteľné na podanie žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže začali plynúť skôr, ako sa porušenie právnych predpisov skončí a ako sa poškodená osoba dozvie alebo sa môže odôvodnene predpokladať, že sa dozvedela o informáciách, ktoré sú nevyhnutné na podanie žaloby o náhradu škody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, body 56, 57 a 61).

- 56 Pokiaľ ide o prvú podmienku, teda podmienku ukončenia porušenia právnych predpisov, treba po prvé uviesť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že podanie žaloby o náhradu škody z dôvodu porušenia práva hospodárskej súťaže Únie si vyžaduje v zásade vykonanie komplexnej skutkovej a hospodárskej analýzy (rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 54, ako aj citovaná judikatúra).
- 57 Spory týkajúce sa porušenia pravidiel práva hospodárskej súťaže sa v zásade vyznačujú informačnou asymetriou v neprospech poškodenej osoby, v dôsledku ktorej poškodená osoba má ťažší prístup k informáciám, než majú orgány hospodárskej súťaže pri získavaní informácií potrebných na výkon ich právomocí pri uplatňovaní práva hospodárskej súťaže (rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 55).
- 58 Pre poškodenú osobu je okrem toho často mimoriadne ťažké preukázať existenciu a rozsah takéhoto porušenia, ako aj vzniknutú škodu pred jeho skončením.
- 59 Za týchto okolností je požiadavka, aby premlčacia lehota nezačala plynúť pred skončením dotknutého porušenia, nevyhnutná na to, aby poškodená osoba mohla identifikovať a preukázať jeho existenciu, jeho rozsah a trvanie, rozsah škody spôsobenej porušením a príčinnú súvislosť medzi touto škodou a porušením, a aby tak mohla účinne uplatniť svoje právo domáhať sa úplnej náhrady škody, ktoré vyplýva z článkov 101 a 102 ZFEÚ.
- 60 Najmä vzhľadom na zložitosť vyčíslenia škody vo veciach týkajúcich sa práva hospodárskej súťaže v čase, keď porušenie stále trvá, by požiadavka, aby poškodená osoba postupne zvyšovala sumu požadovanej náhrady škody v závislosti od ďalších škôd vzniknutých v dôsledku tohto porušenia, prakticky znemožnila alebo nadmerne sťažila uplatnenie práva na úplnú náhradu škody.
- 61 Po druhé treba pripomenúť, že z rovnakého dôvodu ako vykonávanie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže verejnými orgánmi (*public enforcement*) sú žaloby o náhradu škody v prípade porušenia týchto pravidiel (*private enforcement*) neoddeliteľnou súčasťou systému vykonávania uvedených pravidiel, ktorého cieľom je potláčať protisúťažné správanie podnikov a odradiť ich od takéhoto správania (rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:80037, bod 37 a citovaná judikatúra).
- 62 V tomto ohľade by na jednej strane úprava premlčania, ktorá stanovuje trojročnú premlčaciu lehotu, ktorá začína plynúť pred skončením jediného a pokračujúceho porušenia a ktorá nemôže spočívať alebo sa prerušiť počas vyšetrovania vedeného Komisiou, by mohla viesť k tomu, že by táto lehota uplynula oveľa skôr, ako Komisia prijme rozhodnutie o tomto porušení, čo by malo priamy vplyv na možnosť poškodenej osoby podať žalobu o náhradu škody v nadväznosti na takéto rozhodnutie (*follow-on damages action*) a mohlo by teda nadmerne sťažiť výkon jej práva domáhať sa úplnej náhrady škody. Preukázať porušenie článku 101 ods. 1 alebo článku 102 ZFEÚ bez rozhodnutia Komisie alebo vnútroštátneho orgánu totiž pre túto osobu býva spravidla ťažké.
- 63 Na druhej strane, ako v podstate zdôraznila generálna advokátka v bode 118 svojich návrhov, ukončenie porušenia ako podmienka, ktorá musí byť splnená pre začatie plynutia premlčacej lehoty, môže mať odstrašujúci účinok a viesť porušiteľa k rýchlejšiemu ukončeniu tohto porušenia. Naopak to tak nie je v prípade úpravy, ktorá na účely podania žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže nezohľadňuje túto podmienku, ale umožňuje rozdeliť premlčaciu lehotu na niekoľko po sebe nasledujúcich okamihov, od ktorých má lehota začať plynúť a v dôsledku toho dochádza k uplynutiu premlčacích lehôt pre určitú časť škody spôsobenej dotknutým porušením.

- 64 Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorá, ako vyplýva z judikatúry uvedenej v bode 55 tohto rozsudku, musí byť splnená na to, aby začala plynúť premlčacia lehota, a to, že poškodená osoba získa informácie nevyhnutné na podanie žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel hospodárskej súťaže, treba pripomenúť, že tieto informácie zahŕňajú existenciu porušenia práva hospodárskej súťaže, existenciu škody, príčinnú súvislosť medzi touto škodou a porušením, ako aj totožnosť porušiteľa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 60).
- 65 Ak tieto informácie chýbajú, je pre poškodeného mimoriadne ťažké, ak nie nemožné, získať náhradu škody, ktorá mu bola týmto porušením spôsobená.
- 66 V tejto súvislosti prináleží vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o žalobe o náhradu škody, aby určil okamih, od ktorého možno odôvodnene predpokladať, že sa poškodená osoba dozvedela o týchto informáciách. Treba totiž pripomenúť, že výlučne vnútroštátny súd má právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav veci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 31. januára 2023, Puig Gordi a i., C-158/21, EU:C:2023:57, bod 61 a citovanú judikatúru). V takom prípade môže Súdny dvor v rámci rozhodovania o návrhu na začatie prejudiciálneho konania poskytnúť spresnenie, ktoré vnútroštátny súd usmerní pri určení tohto okamihu.
- 67 Z judikatúry v tejto súvislosti vyplýva, že sa tento okamih v zásade zhoduje s dátumom zverejnenia zhrnutia dotknutého rozhodnutia Komisie v *Úradnom vestníku Európskej únie* (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 71).
- 68 Na jednej strane zverejnenie aktu vydaného inštitúciou Únie v *Úradnom vestníku Európskej únie* vo všetkých úradných jazykoch Únie zaručuje, že fyzické aj právnické osoby majú možnosť sa s ním oboznámiť [pozri v tomto zmysle uznesenie zo 6. marca 2023, Deutsche Bank (Kartel – Úrokové deriváty denominované v eurách), C-198/22 a C-199/22, EU:C:2023:166, bod 49, ako aj citovanú judikatúru].
- 69 Na druhej strane v rámci žalôb o náhradu škody podaných na základe konečného rozhodnutia Komisie je spojenie s objektívnou skutočnosťou, akou je zverejnenie zhrnutia tohto rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v záujme právnej istoty, keďže umožňuje, za predpokladu, že dotknuté porušenie bolo skončené, v zásade určiť okamih, od ktorého začína plynúť premlčacia lehota, a to tak pre podniky, ktoré sa zúčastnili na karteli, ako aj pre poškodených [pozri v tomto zmysle uznesenie zo 6. marca 2023, Deutsche Bank (Kartel – Úrokové deriváty denominované v eurách) (C-198/22 a C-199/22, EU:C:2023:166, bod 48)].
- 70 V takomto prípade nemožno vylúčiť, že osoba poškodená porušením práva hospodárskej súťaže môže získať informácie nevyhnutné na podanie žaloby o náhradu škody oveľa skôr, ako sa v *Úradnom vestníku Európskej únie* zverejní zhrnutie rozhodnutia Komisie [uznesenie zo 6. marca 2023, Deutsche Bank (Kartel – Úrokové deriváty denominované v eurách) (C-198/22 a C-199/22, EU:C:2023:166, bod 44, ako aj citovaná judikatúra].
- 71 Túto skutočnosť však musí preukázať osoba, proti ktorej je podaná žaloba o náhradu škody.
- 72 V prejednávanej veci sa však ešte vynára otázka, aký vplyv na určenie začiatku plynutia premlčacej lehoty má skutočnosť, že v *Úradnom vestníku Európskej únie* bolo zverejnené zhrnutie rozhodnutia Komisie, ktoré ešte nie je konečné a v ktorom sa konštatuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže. Na rozdiel od vecí, v ktorých bol vydaný rozsudok z 22. júna 2022 Volvo a DAF Trucks (C-267/20, EU:C:2022:494), a uznesenie zo 6. marca 2023, Deutsche Bank

(Kartel – Úrokové deriváty denominované v eurách) (C-198/22 a C-199/22, EU:C:2023:166), v ktorých boli rozhodnutia Komisie konečné, v prejednávanej veci, ako vyplýva z bodov 37 a 38 tohto rozsudku, rozhodnutie C(2017) 4444 final nie je konečné. Toto rozhodnutie totiž napadli Google a Alphabet na Všeobecnom súde a rozsudok Všeobecného súdu, ktorý tejto žalobe vyhovel len čiastočne, je predmetom odvolania podaného týmito spoločnosťami, ktoré stále prebieha na Súdnom dvore.

- 73 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že akty inštitúcií Únie v zásade požívajú prezumpciu zákonnosti, a preto majú právne účinky dovtedy, kým neboli zrušené alebo derogované (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2004, Komisia/Grécko, C-475/01, EU:C:2004:585, bod 18 citovaných judikatúru). Z tejto zásady tiež vyplýva povinnosť všetkých subjektov práva Únie uznať plnú účinnosť uvedených aktov, kým Súdny dvor nekonštatuje ich protiprávnosť, a rešpektovať ich vykonateľnosť, kým Súdny dvor nerozhodne o odklade ich výkonu (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. júna 1988, Komisia/Grécko, 63/87, EU:C:1988:285, bod 10, ako aj z 21. septembra 1989, Hoechst/Komisia, 46/87 a 227/88, EU:C:1989:337, bod 64).
- 74 Podľa článku 16 ods. 1 prvej vety nariadenia č. 1/2003 konkrétne platí, že ak vnútroštátne súdy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článkov 101 alebo 102 ZFEÚ, ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou. Tento článok 16 ods. 1 pritom nestanovuje, že vnútroštátny súd musí postupovať v súlade s rozhodnutím Komisie len vtedy, ak je konečné. V tomto ohľade sa uvedený článok 16 líši od článku 9 smernice 2014/104, ktorý priznáva dôkaznú hodnotu rozhodnutiam vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže len vtedy, ak sú konečné. Tento rozdiel medzi týmito dvoma ustanoveniami je odôvodnený záväznosťou rozhodnutí inštitúcií Únie.
- 75 Je pravda, že Súdny dvor v bode 42 rozsudku zo 6. októbra 2021, Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), v podstate rozhodol, že na to, aby bolo možné vyvodiť zodpovednosť akéhokoľvek právneho subjektu patriaceho do hospodárskej jednotky, musí byť dotknuté porušenie pravidiel hospodárskej súťaže konštatované v konečnom rozhodnutí Komisie alebo samostatne preukázané pred dotknutým vnútroštátnym súdom, ak Komisia neprijala žiadne rozhodnutie o existencii porušenia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 42). Tieto úvahy sa však týkajú len dvoch najzjavnejších prípadov, v ktorých možno podať žalobu o náhradu škody.
- 76 V prejednávanej veci na rozdiel od sporu, ktorý viedol k vydaniu rozsudku zo 6. októbra 2021, Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), ktorý sa týkal konečného rozhodnutia Komisie, bola žaloba o náhradu škody podaná v nadväznosti na rozhodnutie Komisie, ktoré nie je konečné, pretože bolo predmetom žaloby o neplatnosť podanej na Všeobecnom súde, ktorého rozsudok bol napadnutý na Súdnom dvore.
- 77 Ako pritom v podstate zdôraznila generálna advokátka v bodoch 54 a 62 svojich návrhov, rozhodnutie Komisie, ktoré ešte nie je konečné a v ktorom sa konštatuje porušenie práva hospodárskej súťaže, má záväzný účinok až do jeho zrušenia a vnútroštátnemu súdu prináleží, aby z tohto rozhodnutia vyvodil príslušné závery v konaní pred ním. Poškodená osoba preto môže svoju žalobu o náhradu škody opierať o závery uvedené v takomto rozhodnutí.
- 78 Preto bez ohľadu na to, či sa predmetné rozhodnutie Komisie stalo konečným alebo nie, treba konštatovať, že za predpokladu, že dotknuté porušenie bolo ukončené, možno odo dňa zverejnenia zhrnutia tohto rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* v zásade dôvodne

predpokladať, že poškodená osoba má k dispozícii všetky informácie potrebné na to, aby mohla v primeranej lehote podať žalobu o náhradu škody, vrátane informácií potrebných na určenie rozsahu prípadnej škody, ktorá jej vznikla v dôsledku dotknutého porušenia. Vo všeobecnosti je totiž možné na základe tohto zverejnenia konštatovať existenciu porušenia. Okrem toho môže poškodená osoba na základe tohto konštatovania a údajov, ktoré má k dispozícii, určiť rozsah prípadnej škody, ktorá jej v dôsledku tohto porušenia vznikla.

- 79) Pokiaľ ide o otázku, či článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity vyžadujú spočívanie alebo prerušenie plynutia premlčacej lehoty počas vyšetrovania vedeného Komisiou, treba uviesť, že ako vyplýva z bodu 62 tohto rozsudku, trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť pred skončením dotknutého jediného a pokračujúceho porušenia a ktorá nemôže spočívať alebo ju nie je možné prerušiť počas vyšetrovania vedeného Komisiou, by mohla uplynúť ešte pred skončením konania pred Komisiou, čo by nadmerne sťažilo, ak nie znemožnilo uplatnenie práva na úplnú náhradu škody prostredníctvom žaloby o náhradu škody podanej v nadväznosti na rozhodnutie Komisie. Spočívanie alebo prerušenie plynutia premlčacej lehoty počas vyšetrovania vedeného Komisiou je totiž v zásade potrebné na to, aby poškodená osoba mohla, najmä po skončení tohto vyšetrovania, posúdiť, či došlo k porušeniu práva hospodárskej súťaže, zistiť jeho rozsah a trvanie a opierať sa o toto zistenie v rámci následnej žaloby o náhradu škody.
- 80) Naopak treba konštatovať, že keďže poškodená osoba sa môže, ako vyplýva z bodu 77 tohto rozsudku, na podporu svojej žaloby o náhradu škody odvolávať na závery uvedené v rozhodnutí Komisie, ktoré nie je konečné, článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity nevyžadujú, aby plynutie premlčacej lehoty spočívalo až do momentu, kým sa rozhodnutie Komisie stane konečným. Okrem toho, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bode 70 svojich návrhov, aj keď je vnútroštátny súd oprávnený, ak to považuje za vhodné vzhľadom na okolnosti dané v prejednávanej veci, prerušiť konanie pred ním, až kým sa rozhodnutie Komisie stane konečným, nie je povinný tak urobiť, pokiaľ sa neodchýli od tohto rozhodnutia.
- 81) Vzhľadom na úvahy uvedené v bodoch 51 až 80 tohto rozsudku treba konštatovať, že taká úprava premlčania, o akú ide vo veci samej, podľa ktorej na jednej strane trojročná premlčacia lehota začína plynúť nezávisle a samostatne pre každú čiastkovú škodu vyplývajúcu z dotknutého porušenia od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvedela alebo sa môže odôvodnene predpokladať, že sa dozvedela o tom, že utrpela čiastkovú škodu, a o totožnosti osoby povinnej nahradiť túto škodu, bez toho, aby bolo potrebné, aby sa porušenie skončilo a aby sa poškodená osoba dozvedela o tom, že dotknuté konanie predstavuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, a na druhej strane, podľa ktorej uvedená lehota nemôže spočívať alebo sa prerušiť počas vyšetrovania takéhoto porušenia vedeného Komisiou, prakticky znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatnenie práva domáhať sa náhrady škody utrpenej v dôsledku tohto porušenia.
- 82) Pri určení, či ku dňu uplynutia lehoty na prebratie smernice 2014/104, konkrétne k 27. decembru 2016, uplynula premlčacia lehota stanovená vnútroštátnym právom, ktorá sa do tohto dňa vzťahovala na situáciu, o akú ide vo veci samej, sa teda nemajú zohľadniť tie prvky tejto úpravy premlčania, ktoré sú nezlučiteľné s článkom 102 ZFEÚ a so zásadou efektivity.
- 83) V prejednávanej veci bolo zhrnutie rozhodnutia C(2017) 4444 final zverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 12. januára 2018, takže s výhradou overenia vnútroštátnym súdom možno dôvodne predpokladať, že Heureka sa v tento deň dozvedela všetky informácie potrebné na to, aby mohla podať žalobu o náhradu škody. Ak chce Google uvedené konštatovanie spochybniť na základe toho, že sa Heureka s týmito informáciami oboznámila už pred uvedeným dátumom, musí vnútroštátnemu súdu preukázať, že to tak skutočne bolo.

- 84 Okrem toho z článku 1 rozhodnutia C(2017) 4444 final vyplýva, že porušenie dotknuté vo veci samej sa začalo vo februári 2013 a ku dňu prijatia tohto rozhodnutia, teda 27. júna 2017, ešte nebolo skončené, pričom Komisia nekonštatovala, že by Google svoje konanie počas tohto obdobia prerušila. Okrem toho Komisia v článku 3 tohto rozhodnutia uložila spoločnosti Google, aby do 90 dní skončila svoje konanie.
- 85 Ako v tejto súvislosti uviedla generálna advokátka v bode 91 svojich návrhov, údajné porušenie spočíva v pokračujúcom konaní, ktoré sleduje jediný hospodársky cieľ, a to výhodnejšie umiestnenie a zobrazenie zabezpečené spoločnosťou Google na jej stránkach s výsledkami všeobecného vyhľadávania pre svoj vlastný porovnávač výrobkov s cieľom zvýšiť návštevnosť tohto porovnávača výrobkov na úkor konkurenčných porovnávačov výrobkov.
- 86 V tomto kontexte pritom treba uviesť, že či už je možné za okamih, keď sa Heureka dozvedela o informáciách potrebných na podanie žaloby o náhradu škody, považovať dátum zverejnenia zhrnutia rozhodnutia C(2017) 4444 final v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo nejaký okamih pred týmto dátumom, premlčacia lehota nemohla začať plynúť pred 27. júnom 2017, keďže ako vyplýva z článkov 1 a 3 rozhodnutia C(2017) 4444 final, údajné porušenie dotknuté vo veci samej sa v tento deň neskončilo. V každom prípade prináleží vnútroštátnemu súdu overiť presný dátum skončenia tohto porušenia.
- 87 Z toho vyplýva, že ku dňu uplynutia lehoty na prebratie smernice 2014/104, teda k 27. decembru 2016, premlčacia lehota nielenže neuplynula, ale ani nezačala plynúť.
- 88 Situácia, o akú ide vo veci samej, teda pred uplynutím lehoty na prebratie tejto smernice neskončila, takže článok 10 uvedenej smernice je v prejednávanej veci uplatniteľný *ratione temporis*. Na tretiu a štvrtú otázku treba preto odpovedať nielen na základe článku 102 ZFEÚ a zásady efektivity, ale aj na základe článku 10 smernice 2014/104.
- 89 V tejto súvislosti z bodov 51 až 81 tohto rozsudku vyplýva, že taká právna úprava premlčania, akou je tá, ktorej sa týka tretia a štvrtá otázka, je nezlučiteľná s článkom 102 ZFEÚ a zásadou efektivity, z toho dôvodu, že na jednej strane trojročná premlčacia lehota začína plynúť nezávisle a samostatne pre každú čiastkovú škodu vyplývajúcu z dotknutého porušenia od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvedela alebo sa môže odôvodnene predpokladať, že sa dozvedela o skutočnosti, že utrpela čiastočnú škodu, a o osobe, ktorá je povinná túto škodu nahradiť, bez toho, aby bolo nutné, aby sa porušenie skončilo a aby sa poškodená osoba dozvedela, že dotknuté konanie predstavuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, a na druhej strane z toho dôvodu, že uvedená lehota nemôže spočívať alebo sa prerušiť počas vyšetrovania takéhoto porušenia vedeného Komisiou.
- 90 Okrem toho z jasného znenia článku 10 ods. 2 a 4 smernice 2014/104 vyplýva, že takáto úprava je nezlučiteľná aj s týmto ustanovením.
- 91 Konkrétne článok 10 ods. 4 druhá veta vyžaduje, aby spočívanie premlčacej lehoty po úkone orgánu hospodárskej súťaže vykonanom na účely vyšetrovania alebo po konaní v súvislosti s porušením práva hospodárskej súťaže, ktorého sa týka žaloba o náhradu škody, skončilo najskôr jeden rok po tom, čo sa rozhodnutie o porušení stalo konečným alebo ako sa konanie skončilo iným spôsobom.

- 92 Treba tiež pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na smernicu ako takú voči nemu nemožno odvolávať. Rozšíriť možnosť odvolávať sa na neprebraté alebo nesprávne prebraté ustanovenie smernice na oblasť vzťahov medzi jednotlivcami by totiž znamenalo priznať Európskej únii právomoc stanovovať s okamžitým účinkom povinnosti pre jednotlivcov, hoci túto právomoc má len tam, kde jej je priznaná právomoc prijímať nariadenia (rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 76).
- 93 Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že v rámci sporu medzi jednotlivcami, o aký ide vo veci samej, je vnútroštátny súd od momentu uplynutia lehoty na prebratie smernice, ktorá nebola prebratá, povinný vykladať vnútroštátne právo tak, aby bola daná situácia ihneď v súlade s ustanoveniami tejto smernice, avšak bez toho, aby uskutočnil výklad vnútroštátneho práva *contra legem* (rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 77).
- 94 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na tretiu a štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 10 smernice 2014/104, ako aj článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladajú príslušné vnútroštátne súdy, ktorá stanovuje trojročnú premlčaciu lehotu uplatniteľnú na žaloby o náhradu škody z dôvodu pokračujúcich porušení pravidiel práva hospodárskej súťaže Únie, ktorá:
- začína plynúť nezávisle a samostatne pre každú čiastkovú škodu vyplývajúcu z takéhoto porušenia od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvie alebo sa môže odôvodnene predpokladať, že sa dozvedela o skutočnosti, že utrpela takúto čiastkovú škodu, a o totožnosti osoby, ktorá je povinná ju nahradiť, bez toho, aby sa poškodená osoba dozvedela o tom, že dotknuté konanie predstavuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, a bez toho, aby sa toto porušenie skončilo, a
  - nemôže spočívať ani sa prerušiť počas vyšetrovania takéhoto porušenia vedeného Komisiou.

Článok 10 smernice 2014/104 okrem toho bráni takejto právnej úprave aj z toho dôvodu, že nestanovuje, že plynutie premlčacej lehoty spočíva najmenej po dobu jedného roka odo dňa, keď sa rozhodnutie, ktorým sa konštatuje toto porušenie, stalo konečným.

O trovách

- 95 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 10 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie, ako aj článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia vnútroštátnej právnej úprave, ako ju vykladajú príslušné vnútroštátne súdy, ktorá stanovuje trojročnú premlčaciu lehotu uplatniteľnú na žaloby o náhradu škody z dôvodu pokračujúcich porušení pravidiel práva hospodárskej súťaže Únie, ktorá:

- začína plynúť nezávisle a samostatne pre každú čiastkovú škodu vyplývajúcu z takéhoto porušenia od okamihu, keď sa poškodená osoba dozvie alebo sa môže odôvodnene predpokladať, že sa dozvedela o skutočnosti, že utrpela takúto čiastkovú škodu, a o totožnosti osoby, ktorá je povinná ju nahradiť, bez toho, aby sa poškodená osoba dozvedela o tom, že dotknuté konanie predstavuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, a bez toho, aby sa toto porušenie skončilo, a
- nemôže spočívať ani sa prerušiť počas vyšetrovania takéhoto porušenia vedeného Európskou komisiou.

Článok 10 smernice 2014/104 okrem toho bráni takejto právnej úprave aj z toho dôvodu, že nestanovuje, že plynutie premlčacej lehoty spočíva najmenej po dobu jedného roka odo dňa, keď sa rozhodnutie, ktorým sa konštatuje toto porušenie, stalo konečným.

Podpisy